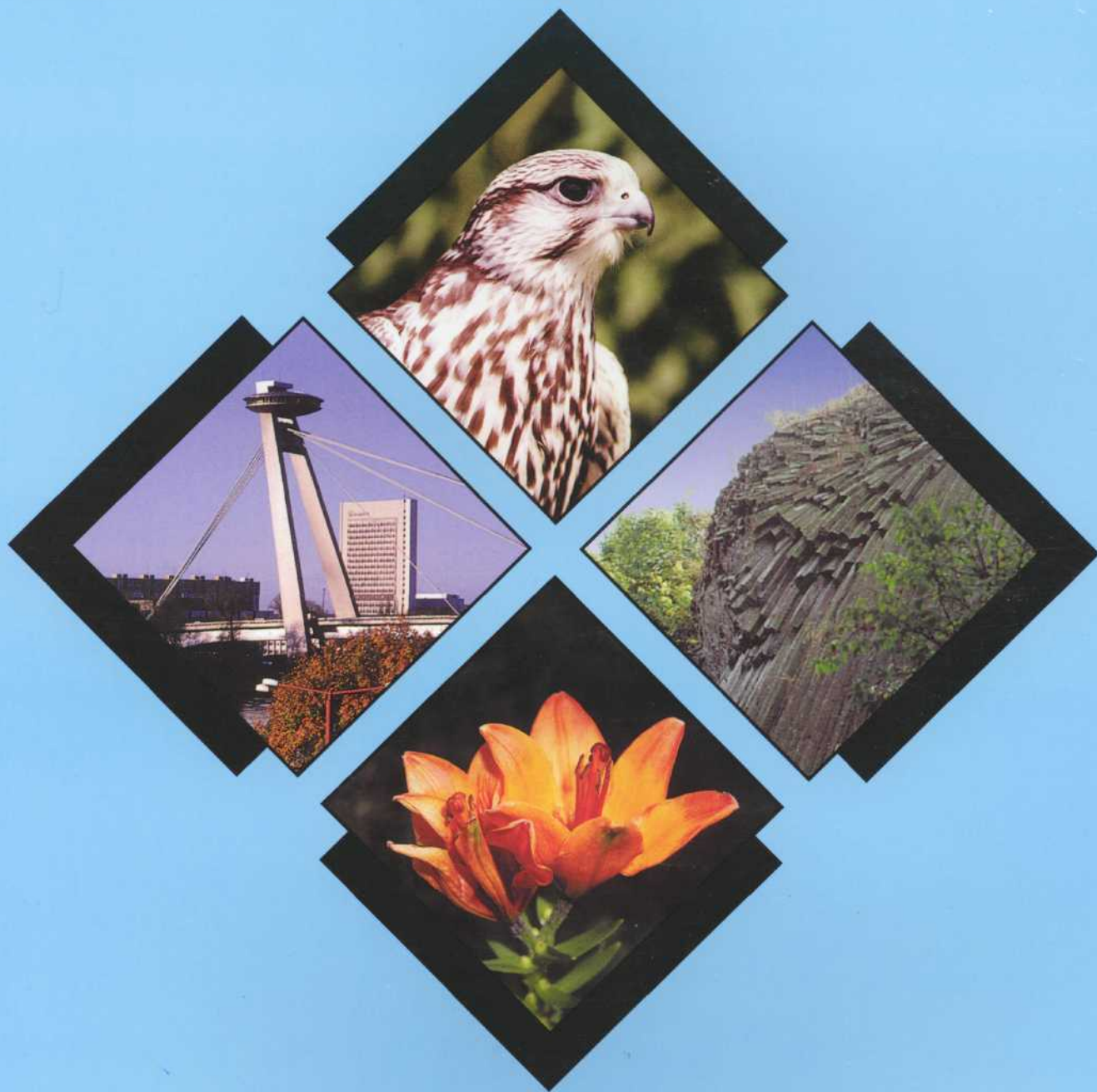

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1996

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1996**

**SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

◆ RASTLINSTVO

Poznanie stavu ohrozenosti voľne rastúcich rastlín vychádza z prehľadů taxónov flóry Slovenska, vypracovaného v rámci štúdie Jedlička, L., 1995 (Ed.): **Stav biologickej diverzity v Slovenskej republike (Štúdiá projektu RVT 20-517-03: Ekosozologický výskum a manažment ohrozených druhov organizmov Bratislava)**. Okrem prehľadov vyšších rastlín a papraďorastov sú taktiež spracované prehľadné zoznamy machorastov, lišajníkov, rias a siníc.

Tabuľka č.II.37 Stav poznania ohrozenosti rastlinných taxónov v roku 1996

Druh	Celkový počet taxónov		Ohrozené (kategórie IUCN)						
	svet	Slovensko	Ex	E	Vm	V	R	I	Ed
Sinice a riasy	50 000	3 450							
Nižšie huby	80 000	15-20 000							
Vyššie huby	20 000	5-6 000							
Lišajníky	20 000	1 493	112	124	0	233	100	14	
Machorasty	20 000	877		21	0	43	189	183	
Vyššie rastliny		3 124	39	173	231	263	297	30	127

Zdroj: MŽP SR

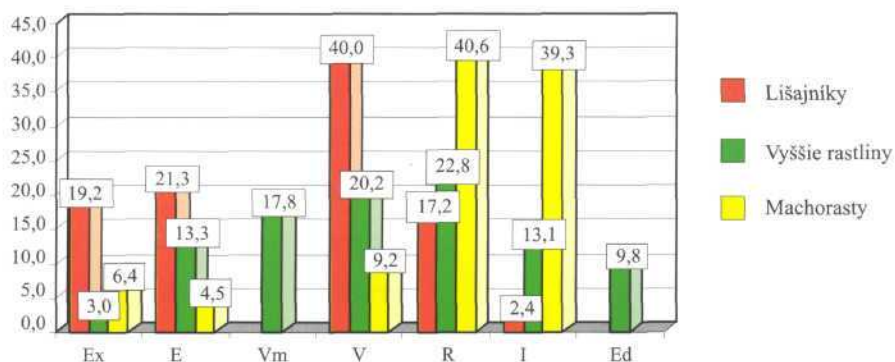
V roku 1996 bolo potvrdených 1 400 doteraz známych výskytov vzácnych a ohrozených druhov rastlín, 193 výskytov bolo novozaevidovaných a 23 lokalít zaniklo.

Dôležitým zdrojom informácií o ohrozenosti flóry sú lokálne **červené zoznamy**.

V roku 1996 boli vypracované nasledovné prehľady: **Červená listina endemických chránených druhov flóry Slovenského raja** a **Zoznam kriticky ohrozených stromov NP Slovenský raj**. Z celoslovenských prehľadov išlo o vypracovanie **Zoznamu komerčne ohrozených druhov rastlín**, ktorý zahŕňa 133 slabo, 83 stredne a 52 silne komerčne ohrozených druhov cievnatých a stielkatých rastlín.

Počet **štátom chránených druhov** ostal od roku 1958 nezmenený (vyhláška Povereníctva školstva a kultúry z 23. decembra 1958 č. 211/1958 Ú.v., ktorou sa určujú chránené druhy rastlín a podmienky ich ochrany). Celkove sa právna ochrana vzťahuje na 120 taxónov na úrovni druhu a poddruhu, 1 čeľaď a 4 rody (spolu 252 taxónov vyšších rastlín).

Graf č.11.20 Podiel jednotlivých ohrozených kategórií IUCN pre vybrané druhy rastlín

Vysvetlivky

Ex - vyhynuté

E - kriticky ohrozené

Vm - veľmi zraniteľné

Ed - endemické druhy

V - zraniteľné

R - vzácné

I - ohrozené druhy, zatiaľ bližšie nezaradené

Zdroj: MŽP SR

Od roku 1983 do roku 1995 bolo vypracovaných 55 návrhov **osobitných režimov ochrany** (ORO) najmä kriticky ohrozených druhov rastlín. V roku 1996 išlo o osobitné režimy ochrany pre druhy: šašina hrdzavá (*Schoenus ferrugineus*) a šašina čiernastá (*Schoenus nigricans*).

Tabuľka č.II.38 Prehľad vypracovávaní osobitných režimov ochrany

Rok	Počet druhov	Počet aktualizovaných	Rok	Počet druhov	Počet aktualizovaných
1983	4	-	1990	3	-
1984	6	-	1991	7	16
1985	6	-	1992	4	-
1986	3	-	1993	7	20
1987	3	-	1994	1	-
1988	4	-	1995	4	-
1989	3	18	1996	2	-

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

SAŽP vykonala v roku 1996 **transfery ohrozených druhov** kozinec drsný (*Astragalus asper*) - 217 jedincov a palina rakúska (*Artemisia austriaca*) - 3 000 jedincov na náhradné lokality.

◆ ŽIVOČÍŠTVO

V roku 1996 v kategorizácii skupín živočíchov podľa ich ohrozenosti nedošlo oproti roku 1995 k podstatným zmenám. Pokračovalo sa v sledovaní stavu voľne žijúcej zveri a rýb ako východiska pre koordináciu lovu vybraných druhov v poľovných revíroch a výlovu rýb v rybárskych revíroch.

Tabuľka č.II.39 Lov a jarný kmeňový stav zveri k 31.3. 1996 (ks)

Druh zveri	Stav	Lov
Jelenia	30 274	12 909
Srnčia	64 856	14 792
Diviacia	17 896	10 356
Zajačia	183 946	48 920
Bažantia	142 339	93 606
Jarabice	35 137	60
Vlky	1 250	157
Medvede	1 269	61

Zdroj : SAŽP, SNP SR, ŠÚ SR

Množstvo rýb vylovených v rybníkoch, vodných nádržiach a tečúcich vodách na hospodárske a športové účely v roku 1996 dosiahlo 2 221 t, čo je oproti 2 840 t v roku 1995 o 619 t menej.

Tabuľka č.II.40 Výlov rýb na hospodárske a športové účely (t)

Druh rýb	1995		1996	
	Spolu	¹ / _{z toho SRZ}	Spolu	¹ / _{z toho SRZ}
Ryby spolu	2 840	1 950	2 221	1 506
v tom				
kapor	1 282	1 063	1 041	833
pstruh	574	62	474	55
amur biely	24	23	13	11
tolstolobik	109	0	71	8
sumec	27	26	22	21
šfuka	137	134	107	104
zubáč	95	94	77	76
lípeň	25	25	18	18
hlavátka	1	1	1	1
ostatné druhy rýb	566	522	397	379

¹SRZ - Slovenský rybársky zväz

Zdroj: ŠÚ SR

V sieti 3 rehabilitačných staníc (RS) a 12 pohotovostných záchraných zariadeniach (PZZ) prevádzkovaných organizáciami ochrany prírody a krajiny bolo spolu prijatých 446 jedincov poranených, alebo inak handicapovaných živočíchov (178 v PZZ a 268 v RS). Späť do voľnej prírody bolo spolu vypustených 216 jedincov živočíchov (85 z PZZ a 131 z RS).

Tabuľka č.II.41 Počet rehabilitovaných a do prírody vypustených živočíchov

RS	NP		CHKO		Voľná krajina		Spolu	
	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených
Dravce			59	23	109	64	168	87
Sovy			8	4	35	22	43	26
Iné vtáky			6	0	48	16	54	16
Cicavce			0	0	3	2	3	2
Spolu			73	27	195	104	268	131

Zdroj : SAŽP, S NP SR

PZZ	PN		CHKO		Voľná krajina		Spolu	
	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených
Dravce			30	15	68	24	98	39
Sovy			5	2	17	7	22	9
Iné vtáky			8	6	46	31	54	37
Cicavce					4	0	4	0
Spolu			43	23	135	62	178	85

Zdroj : SAŽP, S NP SR

Tabuľka č.II.42 Finančné náklady vynaložené na rehabilitáciu živočíchov v rehabilitačných staniciach a pohotovostných záchraných zariadeniach

Druh	NP			CHKO			Voľná krajina			Spolu		
	finančné náklady			finančné náklady			finančné náklady			finančné náklady		
	vlastné	ŠFŽP	iné	vlastné	ŠFŽP	iné	vlastné	ŠFŽP	iné	vlastné	ŠFŽP	iné
Dravce				30 631						30 631		
Sovy				3 800			15 800	6 000	6 000	19 600	6 000	6 000
Iné vtáky				1 000						1 000		
Cicavce												
Spolu				35 431			15 800	6 000	6 000	51 231	6 000	6 000

Zdroj : SAŽP, S NP SR

Zabezpečilo sa stráženie 17 hniezd 4 druhov dravcov. V nich bolo spolu úspešne vyvedených 25 mláďat. Najvyššia úspešnosť bola u orla kráľovského - 14 mláďaťa na strážené hniezdo.

Z hľadiska záchranu živočíchov in situ boli organizáciami ochrany prírody a krajiny organizované transfery 730 jedincov. V rámci programu reintrodukcie a reštitúcie bolo umiestnených

ďalších 69 jedincov (4 reintrodukcie, 65 reštitúcií) chránených a ohrozených druhov živočíchov do vhodných biotopov vo voľnej prírode a 1 adopcia mlád'aťa dravých vtákov.

Tabuľka č.11.43 Transfery (A), reintrodukcie (B), reštitúcie (C), preloženie mlád'aťa - adopcia (D)

Druh	NP		CHKO		Voľná krajina		Spolu	
	Index zása-hu/finančný náklad (Sk)	Počet jedincov	Index zása-hu/finančný náklad (Sk)	Počet jedincov	Index zása-hu/finančný náklad (Sk)	Počet jedincov	Index zása-hu/finančný náklad (Sk)	Počet jedincov
Jasoň	A/500	5					A/500	5
Ropucha obyčajná			A/500	350			A/500	350
Bocian biely					C/-	5	C/-	5
Orol skalný	D/11 000	1					D/11 000	1
Sokol sťahovavý					B/88 000	4	B/88 000	4
Sokol rároh					C/-	4	C/-	4
Sova obyčajná					C/2 800	4	C/2 800	4
Sova dlhochvostá			A/500	3			A/500	3
Myšiak lesný					C/-	9	C/-	9
Labuť veľká					C/-	10	C/-	10
Spevavce					C/-	3	C/-	3
Syseľ pasienkový					C resp. A/6 000	30, resp. 372	C resp.A	30/372

- finančné náklady neudané

Zdroj : SAŽP, S NP SR

V rámci zlepšenia generačných a pobytových podmienok živočíchov bolo spolu vybudovaných 60 umelých hniezdných podložiek pre bociany, 69 pre dravce, 6 pre vodné vtáky, 614 umelých hniezdných búdok pre vtáky a upravených 14 generačných lokalít pre obojživelníky. V odchovoch prevádzkovaných v spolupráci s organizáciami ochrany prírody boli umiestnené 4 druhy chránených a ohrozených živočíchov (korytnačka močiarna, drop veľký, sokol sťahovavý a sokol rároh). Do voľnej prírody bolo spolu vypustených 7 odchovaných jedincov. V záujme zabránenia kolízií migrujúcich obojživelníkov s automobilovou dopravou bolo spolu vybudovaných 5 500 metrov zábran.

Tabuľka č. II. 44 Celková dĺžka zábran vybudovaných na ochranu migrujúcich obojživelníkov a náklady s tým spojené

	Dĺžka zábran (m)	Finančné náklady (Sk)		
		vlastné	ŠFŽP	iné
CHKO	4 700	14 600		12 000
Voľná krajina	800	4 000		
Spolu	5 500	18 600		12 000

Zdroj : SAŽP, S NP SR

V roku 1996 bolo spolu zaevidovaných 318 lokalít výskytu doteraz známych druhov živočíchov a 308 novozaevidovaných. 17 lokalít zaniklo.